

Előfizetési árak
 egész évre 4 ft., felévire 2 ft.,
 negyedévre 1 ft.
Egyes szám ára 5 kr.
 Hirdetések másra kelt árak szerint.

A lap megjelenik minden órában
 a történeten.
 Felelős szerkesztő:
BRANKOVICS GYÖRGY

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
 Hova a lap szellemi részét illető
 közlemények küldendők.
 Keziratok vissza nem adtnak.

Kiadóhivatal: Arpad-ut 20.
 Hova a lap anyagi részét illető közle-
 menyek és előfizetési pénzek küldendők.
 Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL

PESTMEGYE SZABADELVÜ KÖZÖNSÉGÉNEK HETILAPJA.

A népjog — nem vásári komédia.

Ujpest, szeptember 7-én.

„Tessék, tessék belépni, most kezdődik az előadás! A belépti-jegy ára csak — egy forint!”

Ezzel a kiáltással hívogatják most Ujpest közönségét, illetőleg háztulajdonosait az Istvántérre, a hol a legújabb időben az ugynevezett Anti-Aszfaltisták, magyarul fizetni: nem akarók, ütötték fel a sátorukat s ponyváik mögött rejtegetik állítólag mindazon csodadolgokat, a melyeket a saját találmányuk, az aszfalt sötét anyagából gyártott.

„Tessék, tessék belépni.” — kiáltja a titokzatos sátor előtt, a vásári komédia rikkantsa — „itt láthatók a világ legnagyobb szórnyetei és csodái: egy megbűvölt *Iqeret*, a mely 50 évesnek látszik lenni, pedig a valóságban csak 15 éves, egy *csoda szabó*, a ki aszfaltból varrja a legszebb, legdrágább kabátokat; egy *víziszörny*, a ki községi jegyzői diplomával bír s annak a különbözetnek a tengerében fürdik, a melyet az önkényes, féves s megbízhatlan aszfaltköltség kiszámítások szültek; egy *mérnök-csapa*, a ki 9600 forint nyel le egyszerre; egy képviselőtestület névre hallgató *Hydra*, a mely a párisi Panama szágát őrzi. Mindezek csak egy forintba kerül.”

„Tessék, tessék belépni, külön díjazás mellett, külön megmutatják végre az előjáróságnak nevezett óriási kígyó egyébb, a közérdekre káros és törvénytelen működését is. Ne sajnálják uraim és hölgyeim az egy forintot!”

Hát biz az nem volna rossz üzlet!

Kétezer háztulajdonostól kétezer forint a mai szűk viszonyok között, mikor az ember még a legjobb barátjaitól se kap egy kis kölcsönt: nem megvetendő összeg, csak hogy az ilyen vásári komédiák már nem vonzák Ujpest közönségét, a mely okult a maga kárán akkor, a midőn a regálémegváltás reményének a fejében szintén oda rakta bizonyos uraknak a markába a keserves forintjait s azután — nem kapott érte viszonzásul semmit. Ujpest háztulajdonosait tehát nem féltjük attól, hogy ismét lépre mennek, de a komédiás urakat figyelmeztetjük, hogy az alkotmányos szabadsággal visszaélni nem szabad, mert a ki a nép legszentebb jogából, a szabadságból, az egyesülésből és a népgyűlésből komédiát csinál az a zsarnoki önkénynek hajtja malmára a vizet s előbb utóbb el fogja veszíteni szabadságát.

Már pedig valóságos vásári komédiát üznek a nép jogával azok, a kik minduntalan, minden alapos ok nélkül, csak a saját érdekük előmozdításának, a saját népszerűségük fokozásának a kedvéért népgyűléseket, olyan népgyűléseket hívnak össze, a melyeknek eredménytelensége s így a népgyűlés határozatainak a nevetségessé tétele bizonyos.

Ilyen vásári komédia lett volna a múlt vasárnap és lesz, ha megtartatik a jövő vasárnap az a népgyűlés, a melyet Mauks János és társai hívtak és hívnak össze, hogy azon, az aszfaltjárdák végleges elszámolására és azok költsé-

geinek mikénti törlesztésére vonatkozó bölcshatározataikat megtehessek.

Hát Mauks urnak, társainak és rikkantsainak nincs tudomásuk arról, hogy Ujpest község képviselőtestülete még a múlt hónapban tartott közgyűlésén határozatilag kimondotta, hogy miután a háztulajdonosok egy részének a járdaköltségek mostani módon való fizetése terhes, mert nem áll arányban bázuk jövedelmével, ezek részére méltányosabb fizetési feltételeket fog megszabni s hogy ugyanakkor elhatározta, miszerint a járdák felmérése és azok költségeinek kiszabása ellen irányuló panaszokat is vizsgálat tárgyává teszi?

Hát Mauks urnak, társainak és rikkantsainak nincs tudomásuk arról, hogy Ujpest község előjárósága már fel is hívta azon háztulajdonosokat, a kik ilyen kedvezőbb fizetési feltételekre igényt tartanak, továbbá azokat, a kiknek a járdaköltségek kiszabása folytán netalán sérelmeik volnának, hogy eziránti és a képviselőtestülethez intézett kérvényeiket és panaszukat 30 nap alatt a községi előjáróságnál adják be?

Nos uraim, a képviselőtestületnek ezen határozatát ismerve, a község előjáróságának felhívását olvasva, miért játszanak önök mégis komédiát a nép jogával, — mit gyűleseznek akkor oly tárgyban, amelyet el nem intézhetnek, s amelyet a község képviselőtestülete határozata alapján el fog intézni; miért vádolják önök az előjáróságot törvénytelenességgel, jogtalansággal akkor, amidőn az maga siet alkalmat adni arra, hogy netáni sérelmeikkel a képviselő-

TÁRCZA.

Az üzlettárs.

(Folytatás.)

— Ez ő! — mormogta Bernát, ez Mirabeau maga! Valószínűleg választóinak akar bemutatkozni. Mily érdekes, hogy újra láthatom ezt a nevezetes egyéniséget.

A megérkezett valóban Mirabeau volt.

— Egy ideig önnel ohajtok lakni, — szólt kint a fogadosnak.

— Ez nagy megtiszteltetés reám nézve, gróf ur — mondta a fogados, meghajtva magát.

— Ab, hát megismert?

— Hogyne! Ilyen urat nem lehet egyikőnyen elfeledni.

— Van jó szobája számomra?

— Gróf ur, házamban a legjobb rendelkezésre áll.

Tiszteletteljesen vezette fel a lepcsőn a legszebb szobába az érdekes vendéget, hol Mirabeau kényelemben költötte el izletes ebédjét, e mellett sóhajtván gondolt vissza mozgalmás ifjúságára, melyet többnyire a kerületben és főleg Aiszben, oly bolondul töltött el. Itt lett nevére ezélt tizenhét évvel a szép Margit kisasszony is. Rövid idő alatt elköltölte nagy vagyonát és még sok ezer forint adósságot csinált. Ezután szegény asszony viszatért szüleihez, kik a választ követelték.

A szigorú öreg Mirabeau marquis úr birólag tekezőnek nyilvánította és egy titkos elfogatási parancs alapján megjárta végéig az Ifi kastélyba, Marsilleba, az államfogházba vitette. Ez ugyan nem javította meg, sőt később még több és nagyobb könnyelműségeket követelt el.

Mig a gróf ebédelt, megérkezésének híre gyorsan elterjedt a városban. Sokan összegyűltek az utcán abban a reményben, hogy az ablaknál megláthatják. Sokan az ivoszobába léptek, hogy lehetőleg közelebről megismerkedjenek vele.

Egy idő múlva Mirabeau esengetett, mire a fogados feléietelt hozzá.

Többek után kérdészködött, kiket ezéltt Aiszben ismert.

— El-e még Carlier tanácsos, ki azéltt ügyvéd volt?

— Igen el, — gróf ur.

— Mar öregnek kell lennie?

— Közel van a hetvenhez. Majdnem szemben lakik, abban a szép házban, Planscet boltja mellett. Most láthatja őt, ajtaja előtt áll és valószínűleg önről beszél a másik tanácsossal.

Tanácsos volt a hivatalos ezimük és legfőbb bírák voltak a kerületi főtörvényszéknél Aiszben.

— Ez nagyon érdekel, — szólt a gróf, ki ebédjét elvegezte és fogait piszkálva lépett az ablakhoz.

Tomérdek embert látott az utcán.

— Ezek kíváncsiak, kik önt látni ohajtják,

szólt a fogados, remelem nincsenek terhere.

— Épen nem, — felelt a gróf mosolygva, van valami szép a népszerűségben. Oda állt a kitért aklaiba és lehetőleg kibajolt.

Husz ember is kiáltoita, »Itt van ő! Itt van ő! Eljen Mirabeau!»

Szíves mosoly és főhajrással köszönte meg hódolatukat.

A két tanácsos nem vett részt a tüntetésben, sőt az egyik alacsony, sovány, epésnek látszó aggaslyan nagyon haragos lehetett, mert vadul hadonázott kezeivel.

— Ez Carlier ur, — szólt a fogados.

— Igen megismerem, — felelt a gróf és magában hozzátette, hogy: Ez az a nyomoruult, boldogtalanságom okozója volt. Ha ő nincs, minden máskep történt volna. És valóban ördögi örömmel tölt el, ha meggondolom, hogy ezt az embert kényszeríthetem, hogy előttem reszkelve térdre boruljon és kegyelemért könyörögjön. Azután hangosan kérdi: Ki az a bájos fiatal leány oda át az ablakban?

— Carlier arva unokája, Máriának hívják.

— Hát az a feketebe öltözött fiatal ember a nyitott boltajtóban mellelle?

— Az Planscet István. Atyja néhány hónap előtt halt meg.

— Az öreg Planscetet jól ismertem. Derék becsületes ember volt; ha jól emlékszem, nála is fel vagyok még irva az adóskönyvébe. Ezek ketten oda át bizonyára szerelmesek egymásba; majd elnyelik egymást szemekkel; ők az egyetlenek, kik nem törődnek jelenléteimmel.

(Folyt. köv.)

testülethez forduljanak? Azért az egy forintért? Vagy azért, hogy egyéniségüknek súlyt kölcsönözzenek, hogy falragaszokon kinyomtatott nevük a közforgalom tárgyát képezze?

Nagyon rossz a politikájuk! Higgyék el, azokat az egyéneket, akik Hübele Balázsként gyártják a hatóságok és előljáróságok ellen a vádak, akik polyvaként hiútk a gyanu magvát, akik komédiát csinálnak a nép-jogából s a saját czéljaikra igyekeznek kiaknázni a népszabadságot, azokat sohasem ajándékozza meg a nép teljes bizalmával, azokból Ujpesten se lesznek jegyzők, bírák és esküdtek!

Hogy Mauks ur és társai rossz politikusok, hogy nem tudják, mikor szükséges és mikor nem szabad a népjoggal, a népgyűlésekkel visszaélni, azon nem esodálkozunk, de esodálkozunk azon, hogy tanácsadóik, kik elvégre is jogtudósok és tollforgató, művelt emberek, nemcsak helyeslik, hanem még buzdítják is arra a tudatlanokat, hogy a nép jogából vásári komédiát üzzenek!

Esodálkozunk azon, hogy a községi adminisztráció betegségről beszélnek akkor, amidőn abban magok a legjáratlanabbak, amidőn annyi fáradságot sem vesznek maguknak, hogy a felsőbb hatóságok határozatairól tudomást szerezzenek magokból s hogy azokat tiszteljenek tartanak; esodálkozunk, hogy egész hasábot töltenek be egyes községi tisztviselők, az előljáróság, a képviselőtestület elleni gyanúsításokkal anélkül, hogy a vádak bizonyítékait megszerzték volna s magokat legalább a tények valódiságáról informáltatták volna, amely esetben sok egyéb között arról is meggyőződhetek volna, hogy azt a bizonyos aszfaltszerződést Ujpest háztulajdonosainak a küldöttsége és három fogas ügyvéd, nevezetesen Adamis Lajos, dr. Führer Simon és dr. Kis Sándor, már a múlt évben látták s feleiket minden további lépéstől visszatartották, pedig ezek egy torintnál sokkal többet ajánlottak fel nekik. Ebből is levonhatták volna azt a tanulságot, hogy nem szükséges a népet népgyűlésekre izgatni.

Ne éljünk tehát vissza a népgyűlésekkel, uraim! mert a népjog — nem vásári komédia.

A női kézimunka tanfolyam.

Scherer Gyula újonnan idehelyezett polg. leányiskolai igazgató, működését azzal a nemes intézménnyel kezdte meg, hogy a vallás-és közoktatásügyi miniszternek múlt évi augusztus hó 4-én 39.920 sz. a. kelt rendeletét, mely a női kézimunka tanfolyam szervezteről szól, mint Ujpestre nevezve fontos intézményt, életbe léptette.

Ennek a tanfolyamnak az a czélja, hogy a polgári leányiskola 4 osztályát végzett növendékek, a női kézimunkában szakszerű kiképzést nyerjenek, a kézimunka körében önálló ügyességre tegyenek szert s azzal maguknak tisztességes megélhetést is biztosíthassanak.

E tanfolyamnak tehát, mely két évre terjed, a főczélja: kenyérkereseti forrást nyitni azon nők számára, akik a négy polgári osztály elvégzése után elméleti tanulmányaikat folytatni nem akarják. De ez a tanfolyam nemcsak azokra nézve üdvös, akik annak elvégzése után biztos megélhetési eszközt akarnak maguknak biztosítani, hanem azon nőkre nézve is, akiknek megélhetése biztosítva van és az »ügyes háziasszony« jelzőre érdemesek akarnak lenni.

Hogy milyen jótétemény az, ha a fiatal asszony maga tudja ruháit, fehérneműjét megvarrni, férjét csinos kézimunkákkal meg-

lepni, szalonját szép himzésekkel, kalotaszegi varrottással stb. feldiszíteni; hogy mily boldog az a szülő, kinek leánya mindezeket az iskolában megtanulhatja és nem kell többé azokba a varroiskolába küldeni, ahol a leányok felügyelet nélkül léven, a trágár beszédekkel artatlan szíveikbe gyakran az erkölestelenség mérget csepegtetik be: azt itt bizonyítani felesleges, mert hiszen ismeretes dolog, hogy a sokféle elemekből összekerülő növendékek, felügyelet nélkül, hivatlan mesternőktől s olyan iskolában tanulják a kézimunkát, ahol a nevelést hírből sem ismerik és ahol csak azért, hogy minél több növendeket fogjanak, azoknak mindent megengednek.

Igy nyer tért azt az a magaviselet, mely sokszor megboltránkoztatja a szülőket is, kik esodálkoznak, hogy hol tanulta ezeket leányuk.

Ez a varróiskolának a rákfeneje, a mely már nem egy leánykat a bukás fele vezető csúf lépésre esabította.

Ezért mi a kézimunka tanfolyamot csak üdvözölni tudjuk, s különösen nagyszerű szervezést becsüljük, melynek fogva a növendékek nemcsak a kézimunka minden ágában nyernek szakszerű képzést, hanem az általános ismeretekhez szükséges magyarnyelvi és irodalmi ismeretekben, ékítményes rajzban, kereskedelmi és könyvvelési ismeretekben is alapos oktatást nyernek. Más szóval e tanfolyamnak nemcsak az a czélja, hogy a kézimunka minden ágából képzést adjon, hanem hogy a növendékek az általános műveltséget is elsajátítsák.

Ezekből látjuk, hogy ez a tanfolyam üdvös, de különösen Ujpestre nevezve alkalmas, mert itt gomba módra keletkeznek az olyan varrodák, a melyek czél és nevelési rendszer nélkül működnek, nem tekintve semmire, csak arra, hogy minél több tandíj folyjon be havonként s minél több ingyen munkásra tegyenek a varrodák tulajdonosai szert.

Melég ajánljuk tehát a szülők figyelmébe a most létesített kézimunka tanfolyamot, a mely szép missió teljesítésére van hivatalva Ujpesten.

H I R E K.

— A királyné emléke. Hétfőn, szeptember hó 11-én, d. e. 10 órakor, Erzsébet királyné halálának esforduló napján az »Ujpesti Kossuth Lajos-nőegylet« gyászmisét tartat a boldogult királyné lelkiüdvéért. A kegyeletos ünnepre az összes ujppesti egyletek és körök tapunk utján is meghívatnak.

— Személyi hír. Zsoldos János közigazgatási jegyző szabadságáról visszaérkezett s hivatalának vezetését átvette.

— Községi képviselőtestületi közgyűlés. A község képviselőtestülete ma szeptember hó 7-én délután 3 órakor tartja rendes közgyűlést, melynek következő a tárgysorozata: 1. A vármegyei nagys. alispán ur 58306/k. i. 1899. számú végzése az ujppesti járásbírósg felállítására ügyében, 2. A községi árva-és szegényház vetele ügyében az 1886. évi XXII. tcz. 110. §-a értelmében és a 38/kgy. 1899. számú képviselőtestületi intézkedés folytán hozandó határozat, 3. Előljárósági előterjesztés a községi választók névjegyzékének összeállítására kiküldendő válaszmány iránt, 4. Ugyanannak előterjesztése a községi mernők mellé rendelendő segédmunkaerő alkalmazása iránt, 5. Telekfelosztás jóváhagyása iránti kérények.

— Felhívás a háztulajdonosokhoz. Ujpesti község képviselőtestülete f. e. 71./kgy. 1899. sz. határozatával kimondotta, hogy miután a háztulajdonosok egy részének a járdaköltségek mostani módon való fizetése terhes, mert nem áll arányban házuk jövedelmével, ezek részere méltányosabb fizetési feltételeket fog megszabni s ugyanakkor elhatározta, hogy a járdák felmérése és azok költségeinek kiszabása ellen irányuló panaszokat is vizsgálat tárgyává teszi. Felhívjuk ennel fogva azon háztulajdonosokat, akik ilyen kedvezőbb fizetési feltételekre igényt tartanak, továbbá azokat, akiknek a járdaköltségek kiszabása ellen netalán serelmeik volnának, hogy eziránti és a képviselőtestülethez intézett kérényeket és panaszait ezen felhívás keltétől számított 30 nap alatt a községi előljáróságnál adják be, mert a később beérkezett kérényeket a képviselőtestület nem veszi figyelembe. Ujpest, 1899. szeptember hó 4-én. Az előljáróság.

— A gázvilágítás kérdése kezd bonyolódni. Lapunk előző számában hírül adtuk, hogy a község előljárósága, a községi képviselőtestület közgyűlésének határozata értelmében, a budapesti gáztársulattal 33 évre kötött szerződését, közjegyzői közreműködés mellett, felmondotta. A gáztársulat a felmondásra azt válaszolta, hogy a szerződés érvénybe lépte, illetőleg a 33 esztendő attól a naptól számítandó, amidőn a gázvilágítás életbe lépett s a gázlampák először kigyúltak. Ez pedig 1873. december 25-kének napja, így tehát a szerződés csak 1906-ban jár le, a szerződés felmondásának határideje pedig az 1903-ik év. Kivancsiak vagyunk a község képviselőtestülete által felkért jogtudósok. — dr. Kis Sándor és Dömötör László szakvéleményére.

— Hivatalos bejárás. A váci-uti villamos vasutnak a Földessy-fele telkekig meghosszabbítandó vonalán f. hó 16-án d. e. 10 órakor tartatik meg a hivatalos bejárás, a melyen a kereskedelmi miniszteriumnak, a B. K. V. T.-nak, Ujpest község előljáróságának s az államrendőrségnek a kiküldöttjei vesznek részt.

— Az izraeliták ujéve. F. hó 5-én és 6-án ünnepeltek izraelita polgártársaink az ujppesti, amely számításuk szerint a világ teremtése óta az 5660-ik esztendőt. Mindkét napon nemcsak a Benitzky-utcai templom, — hanem a magán-imaházak is zsufolva valának ajtatoskodó hívekkel.

— Az elmosott népgyűlés. A Mauks János és 99 társa, illetőleg társnője által f. hó 3-ra összehívott népgyűlést elmosa az eső. Az István-téren a kilüzdött időre alig jelent meg 8—10 azok közül az urak és urhölgyek közül, akik a népgyűlést összehívták, a nép közül pedig senki. Mauks János látva, hogy az ez esatornai is ellene szegültek, kis sereggel a Blitzner helyiségébe vezette, a hol értekezletet tartott híveivel s megmagyarázta nekik, hogy ő és társai nem a járdaköltség alól akarnak megszabadulni, hanem a kivetett összegnek kevesebbet, ohajtának fizetni, s hosszabb törlesztési határidőt kívánnak. Ő tehát mindenekelőtt konstatálni akarja a népgyűlést, vannak-e olyan serelmeik az aszfalt-szamlákban, amelyeket az előljárósággal szemben tisztázni kell s azután újabb közös felmérést és költségkivetést követel. Ha az előljárósággal békés úton eredményre lehet jutni: jó, ha nem — akkor ő és társai kezdek a törvény útjára lépni. Felszólítja tehát az értekezletet, jelentse ki, ohajtja-e jövő vasárnap, vagyis f. hó 10-én a népgyűlést megtartani vagy nem? Miután az értekezlet szívesen válaszolt Csepreghy Pal azon indítványt vetette föl, hogy az örök valtságo-oknál gróf Karolyi Sándor szoríttassék az aszfaltjárda költségeinek a megfizetésére, Mauks János pedig arra kérte a jelenlevőket, hogy a népgyűlés összehívásának költségeire, amelyek már eddig is 10 firta szaporodtak, szíveskedjenek adakozni. Erre a kerelemre már senkise válaszolt igennel s az értekezlet véget ért azzal, hogy a f. hó 10-iki népgyűlésnek helyét és idejét falragaszok fogják hírül adni.

— Egy csendes, de érdekes kiállítás. Az ujppesti katolikus legényegylet egész csendben, ugyszólván családi körben nyitotta meg a saját József-utcai helyiségében munkakiállítást, amely kiállítás azonban minden szerénysége mellett is érdemes arra, hogy szélesebb körben, a társadalom minden osztálya érdeklődjék iránta. A kiállított tárgyak ugyanis, nem ugyan mennyiség, hanem minőség tekintetében, nemcsak megtekintésre, hanem dicséretre s elismerésre is méltók. Meglepő szép példaul s az első díjra érdemes *Krasz János* íróasztala; kitüntetésre méltó: *Mülner Rezső* női íróasztala, *Keizer József* ágy és asztala, *Kravali Ferencz* kis szekrénye, *Brunner József* oltári rézgyertyatartói, ifj. *Szalay István* varró-asztalkája, *Heindl Gyula* női cipője, *Lévay János* kézzel készített vas arczképrámája s özvegy *Wrba Mátýásné* szül. *Percze Mariska* himzett oltarvankosai, melyeket az ujppesti római kath. templom Jézus szíveről nevezett oltarának ajándékozott. Az első díjra tarthatna számot *Zimmermann Lajos* szalonkredencze is, ha méretei nem volnának itt-ott hibásak s bizonyos hézagok nem rontanák meg a különben nagyszabású szép rajzot. Dicséretre méltók: ifj. *Michaeliss Ferencz* kidolgozott bőrei, *Pováson István* kaptafái, *Uhlík Lajos* tányérmelegítő rostélyá,

Jurits Mátyás telikabátja, *Pendel György* kályhamintái, *Sommer Kálmán* lombfűrészi munkái, *Kozma Gyula*, *Krause Frigyes* *Kövér Ferencz* fényképei. A kiállítás csütörtökön délután s vasárnap egész nap beléptidíj nélkül megtekinthető s mi a legmelegebben ajánljuk az újpesti ipar fejlődése iránt érdeklődő közönségünknek a megtekintést.

— **Áthelyezés.** Hirling József hitoktató Újpestről Kispestre, — Drexler Antal gymn. hittanár pedig Felegyházáról Újpestre helyeztetett át.

— **Lemondás.** Fischer István a községnel viselt irnoki állásáról lemondott s Újpestről elköltözik.

— **Az újpesti Zeneművelő Egyesület** (Conservatorium) magánjellező ének- és zeneiskolája f. évi szeptember hó 4-én nyitotta meg az 1899-1900-ik évi tanfolyamát. A beiratások az egyesület helyiségében (István-ter Matzke-fele ház) naponként d. u. 4-6 óra közt eszközölhetők. *Beiratási díj:* egyesületi tagok gyermekei után 2 frt. A szeptember 15-ke után jelentkezők egy forinttal többet fizetnek. *Tandíjak:* A zongora, hegedű, gordonka, cimbalom, magánének tanszakban 35 és 45 frt. A karénekosztályban 5 és 10 frt. A gordonka tanszakba három tehetséges növendék tandíjmentesen vétetik fel. A zongora tanszak tanárai: *Effenbergger Hona*, a ki a »Nemzeti Zene» tanára is, továbbá *Fodor Napoleonné* és *Mann Miksáné*. A hegedű tanszak tanára: *Seymann Emil* igazgató, a ki az elméletet és összhangtaut is előadja, továbbá *Pásoldi Agoston*. A magán- és karének tanszak tanára: *Guóri Margit*. A gordonka tanszak tanára: *Popper Bódog*, a magyar kir. opera tagja. A cimbalmot *Hajdu Ilka* tanárnő tanítja. A Conservatorium növendékeinek a sorsa tehát ismét a régi kitűnő tanerők kezébe van bízva.

— **Az Újpesti Dalkör** szombati nyári dalestelye mögött maradt ugyan a dalkör megelőző mulatságainak, mindazáltal a kik ott voltak gyönyörrel hallgatták a kitűnő precizitással előadott dalokat. Különös tetszéssel találkozott Berényiné-Hazafi Hermina asszony szereplése, aki *Arditi* »Paria-keringő»-jét és *Prochtl* az »Elhervadt» dalt, majd ráadásul egy népdalt énekelt. A dalkör egy izléses csokorral kedveskedett a szíves közreműködőknek. A kör működő tagjai ifj. Erkel Sándor karnagy dirigálása mellett a következő darabokat adták elő: 1. Arvanyhaj, férfikar. 2. Grande polka du bravoure, zongora piece. 3. Turi Boreca, népdalegyveleg és 4. Balaton Keringő, férfikar zenekísérettel. A hangversenyt, mely igen későn kezdődött, reggelig tartó táncz követte.

— **Népesedési mozgalom.** Az újpesti áll. anyakönyvvezetői hivatalban f. é. augusztus havában 136 születés, 87 halálozás jelentetett be és 47 házasság kötöttetett.

— **Jótekonyczélú előadás.** F. hó 8-án Sominné Frida és Kovács Ibolyka közreműködése mellett jótekonyczeli színelőadás lesz a Colosseum nagytermében, amelyben még Dezső Márton, Iváncsi Jenő, Irsai Leó, Faragó Jenő s Paleszthy Irma vesznek részt. Előadják pedig Szigeti Józsefnek kitűnő vígjátékát: »A falusiak»-at. Az előadás tiszta jövedelme E. Kovács Gyula, a segesvári Petőfi ünnepélyek alkalmával Jókai »Apotheózis»-ának elszavallásakor napszurást kapott s ennek következtében elhunyt művész szobrának az alapja javára fordítatik. Az előadás este het és felőrkor kezdődik. Jegyek Wagner J. virágüzletében, a Colosseum vendéglőhelyiségében és Müller Amália dohánytöz-dejében előre válthatók. Elsőrendű zsölye 1 frt II. rendű 70k r. Zártszek 50 kr. Állóhely 20 kr.

— **Helyreigazítás.** »Izrael haragos Istene, Jehovah ki az apak büneiért az unokákat is megbünteted, ime annak a nagy napnak, a melyben az agyagból embert gyúrtál s a szerénységtől kezdve a pöffeszkedésig minden jó és rosszal belefújtál, az 5660-ig évfordulójan én is leborulok nagyságod előtt s Dávid királyljal kiáltom: »A te nevedért uram, légy kegyelmes az én bűneimnek: mert sokak!« (25. Zsolt. 11. v.) Először, a tizparancsolatot nem az ó-Testamentomból, hanem a keresztény katekizmusból tanultam. Másodsor azt hittem, hogy a tizparancsolat szerint csak az Isten nevéét nem szabad hiába az ajkamra vennem, most pedig a »Társadalmi Lapok»

35-iki száma arról győzött meg, hogy Salgó Miksa építési vállalkozó nevéét sem szabad hiába említenem. Én tehát ezennel mellemet bűnbánólag verve ezennel elismerem, hogy abban a közleményben, amelyet a »Közérdek» számára beküldtem, s amely a múlt számban a »Kerekpár áldozata» czim alatt megjelent: a Salgó Miksa nevéét a Salgó Jóskaival összecseréltem s ennek következtében téves híreimet oda igazítottam ki, hogy a »Kerekpár affaire nem Salgó Miksával, hanem Salgó Józseffel történt, hogy az áldozat nem leányka, hanem fiú, hogy a szegény gyermeknek semmi baja se történt, csak *egy küssé meghorzoslódtott*; hogy a rendőrség *senkit se kísért be*, hanem csak a lakásán kérte fel Salgó József urat a meghorzosló esetnek jegyzőkönyvbe való bementése végett. És most ismét Dávid királyljal fohászokodom hozzád, Jehovah: »Ne rejtésd el orczádat előlem, mert nagy szorongattatásom vagyok neked« (59. Zsolt. 18. v.) Rágalmazási perrel fenyegetnek engem. Oh »Uram, perelj az énelem perlékkel és harcölj a velem harcölökkel. Ragadj fegyvert és paizst és kejl fel az én segítségemre!« »Itélj meg engemet a te igazságod szerint oh én Uram Istenem, hogy ne örüljenek ezek én rajtam, s ne mondhasák az ő szívökben: »Nyeljük le őt!« (35. Zsolt. 1., 2. és 24. vers.)

— **Mulatság.** Az »Újpesti kereskedő és Iparos ifjak önművelődési köre» 1899. évi szeptember hó 30-án (szombaton) az újpesti Colosseum üzsöcs helyiségében, az ez évben bevonuló újonczok tiszteletére műkedvelői színelőadással egybekötött tánczvigalmat rendez. Színre kerül ez alkalommal Klárne Angyal Ilka 3 felvonásos színműve »Az árendás zsidó». Személyjegy 60 kr., családjegy 1 frt 20 kr. Kezdeté este 8 órakor. A tiszta jövedelem a kör Zászló- és Könyvtár-alapja javára fordítatik.

Dreyfus-pör korona tanuja Újpesten. *Csernucki Hudicsék* a Dreyfus-pörben legújabbban jelentkezett korona tanu Újpesten is járt s meglehetősen ismeretes alak. A menyiben legjobb barátja, a notárius hamisjátékos *Kis*, ki *Pápán* született ugyan, de többször szerencsét próbált Csernuckival együtt közönségünkben is.

— **Udvari czim.** Gölsdorf Károlynak, a kronforfi savanyúvíz kútvállalat tulajdonosának a cs. és kir. udvari szállítói czim legkegyelmesebben adományoztatott. E czimadományozás abban nyeri magyarázatát, hogy az előzekeny es minden irányban figyelmes szállító buzgalmának sikerült kivívnia azt, hogy e kitűnő üdítő hatású savanyúvíz, nyálkaoldó hatásánál fogva, mint élvezeti ital az udvar által is elfogadtatott.

CSARNOK.

Egy kalandor története.

(Folytatása és vége.)

Mig beszélt, a czárnó vonásain, általa észre nem vétele, nagy változás ment végbe.

Rögtön, mielőtt Pugatsef szavait befejezhette volna, a kandallónál termett a czárnó, felragadta a pisztolyt s Pugatsef mellének szegze.

— *Térdre paraszt, rabszolga!* — sikolta. — *Térdre urnód és bírad előtt.*

— *A férfi dühös ijedséggel kapta fejt hátra.*

— *Átkozott!* — kiálta keserűen és kardja markolatához kapott.

A pisztoly szája azonban nagyon határozott irányban állott s a czárnó nyugodt, erélyes magatartása felemelő volt.

— *Tökeletes színeszónvay!* — mondá a kozák fogait szíva, miközben lassan-lassan hátrált az ajtó fele. — *Hanem ne löj, mert meglehet, hogy nem, vagy rosszul találsz s akkor — kardom jól fog téged találni.*

Elérte az ajtót, feinyitá anélkül, hogy a czárnó helyzetén valamit változtatott volna. — *Pugatsef üdvözöl, Katalin!* — mondá a kalandor vad humorral, fejét bedugva az ajtó nyílásán — *vigyázz! úgy fog visszatérni, mint III. Péter.*

— *Viszontlátásra, Pugatsef!* — mondá a czárnó.

V.

Talán mert a kiállott veszedelem szokott erejét megbénítá, vagy mert Pugatsef üldözése által feltitkos ellenségeit működni kénszeríteni, akik bizonytal voltak a testőrsegen, — *elég az hozzá:* Katalin amaz est eseményeiről hallgatott.

Legközelebbi reggel megjelent a disztéren,

összegyűjté tábornokait, s buzdítá őket, hogy még egy kísérletet tegyenek a vakmerő, lázadó esőselek serege ellen.

Meg az nap meglőrtént az ütközet. Pugatsef vegkép megveretett, személyes bátorsága, buzdítása nem használt semmit, népszerűsége ingadozni kezdett, serege megfutott s meg sem állt Szaik pusztaságai, ahonnan a lázadás kiindult.

Megsebesülten üldözve, egy csoport kozák társaságában, Tugarofftól és Zsófiától követelve, a hegysegeknek egy csaknem hozzáférhetetlen helyére menekült.

Ott, megkondozolva és vérezőn, egy széles kőkoczkára terült el, s elég ideje volt hibáiról s a szerencse állhatatlanságáról gondolkodni.

Reménye még ekkor sem aludt ki teljesen.

— *Tugaroff!* — mondá kísérőjének, — *a sors ellenünk esküdtött, hanem az Ural Jakói előtt még mindig III. Péter vagyok. E név egy új hadsereget képes toborzani.*

Tugaroff fejét razta s sajtáságon mosolygott.

— *Hasztalan remény!* — vizonzá. Minden elveszett s az ellenállás lehetetlen. Nincs más hátra, mint megadnod magadat.

— *Magamat megadnom!* — riadt fel Pugatsef ijedten, miközben nagy fáradsággal vergődött. — *hogy felegyenesedjék.* — Mit beszélsz, Tugaroff? Hát nem tudod, hogy Katalin kerekbe törtet s izenkiint feldarabolta ha megadjuk magunkat?

— *Tudom, Pugatsef, hanem nekem nincs felelemre okom. A te életed válságul fog az enyémet szolgálni. Egy óra alatt összekötözve átadják Szamaroff tábornoknak.*

E szavakkal elvette a kalandor tőret s mellére terdelt.

— *Emlekezzél a multra, Pugatsef!* — folytató sötétlen — *Volt-e valaha kísérőd, a ki hűségesebben és bátrabban szolgált neked, mint én? Ki volt az első, a ki téged esászárnak kiáltott ki az Ural hegyei közt? — Én voltam, Tugaroff, a ki segéd-kezet nyújték ez undok csaláshoz, minden nyereszkedési vágy nélkül, a kinek kedvesebb volt a laudzsa, mint a kormánypálcza, s a sátor kívánatosabb, mint a palota. A mit érde tettem, csak azért tettem, mert ifjuságom barátja s egyetlen gyermekem férje voltál. Te azonban gyalázatos játékot játsztál ragaszkodással s alyai szereteletem lábbal liportád. Most erzd rég ápoli bosszum! Letél volna bár győztes, mint a hogy vagy legyőzött, semmi sem oltalmazott volna meg tőle. Ha koronát nyertél volna, én vagyok az első, aki letéptem volna azt fejedről s a hermelint ócsmány áruló véreddel szennyeztem volna be.*

Pugatsef kínosan nyöszörgött. Homlokát hideg veríték borítá.

— *Te rettenetes vagy, Tugaroff! Nem vagyok-e elege nyomorult?*

— *Nem annyira nyomorult, mint rossz.*

— *Engedj időt a megbánásra.*

— *Kérd azt a czárnótól.*

— *Kegyelem, Tugaroff! Ne büntess egy vetket büntenyvel.*

— *Te eltasztád leányomat.*

Pugatsef szorogása percéről-perczre nőtt. Jól látta, hogy a kozák gyűlölete engesztelhetetlen: az utolsó szavaknál Zsófia lábait elé vonszolta magát, aki szomorúan és halovánnyan ült egy emelkedésen, s homályosult tekintetét feije fordítva, elhaló hangon felkönyörgött hozzá:

— *Angyal! aki ellen vakságomban leg-többet vetkeztem, könyörögj érttem.*

— *Légy átkozott te gyalázatos kölyök!* — riadt fel Tugaroff, s lábával rugdosta el a könyörgőt Zsófia mellől.

— *Zsófia inogva felemelkedett.*

— *Én megbocsátok!* — suttogá és rogyó léptekkel távozott.

VI.

Két hetet később Moszkva főterén nagy embertömeg volt egybegyűlve egy kalitka körül, melyben egy foglyot mutogattak a népnek.

A czárnó is a nézők közt volt. Irtózza szemlélte a csontvászörű élő holttestet a vasrostély mögött.

— *Jó napot Pugatsef!* — szólt gunyosan a szerencsétlen kalandorhoz, aztán Aschoff herezegnőhöz és Panin grófhoz fordulva, folytató: — *Menjűk, a komédiának vége.*

Másnap Pugatsef felügyeltetett, Tugaroff és Zsófia pedig visszatértek Irghis otthonos sivatagjaiba.

☞ Minden vevő gyönyörű ajándékot kap. ☜

ISKOLAKÖNYVEK,
iskolatáskák, rajz- és írószerek,

körzők, rajztáblák, rajztömbök,

legfinomabb papírból készített írkák,

elsőrendű fekete, piros és kék tenták, chinai tusok.

**Rendkívüli olcsó árakban, lelkiismeretes és pontos ki-
szolgálás mellett**

SCHÖN BERNÁT

könyvkereskedő, papir- és nyomtatványszállító

Ujpest, Árpád-ut 15.

Fióküzlet: István-tér és templom-
utca sarkán.

4.

É r t e s i t é s.

Van szerezésem a nagyérdemű közönségnek becses tudomására adni, hogy teljesen újonnan fel-
épült, megnagyított és újonnan berendezett

PANNONIÁHOZ

címzett kávéházamat Árpád-ut 48. szám alatt augusztus hó 10-én megnyitottam.

Nagyérdemű közönség! Mielőtt e nagyobb szabásu helyiségemet igen tisztelt vendégeim becses rendel-
kezésére bocsátottam, bátorkodom felemlíteni, hogy sem költséget, sem fáradságot, sem pedig időt nem kimélve
főtörekvésem oda irányult, miszerint a főváros legnagyobb és legfényesebb kávéházaival minden tekintetben a
versenyt kiállhassam és ebből kifolyólag a kor haladásával lépést tarthassak.

Tudva pedig azt, hogy Ujpest nagybecsült közönsége mindenkor becses támogatásával ajándékozott
meg. — iparkodni fogok ezt esekélyességemtől telhetőleg ezután is méltányolni a szerint, hogy ugy a kényelem,
mint az egészség szempontjából, kellemes szórakozást nyújthassak, valamint kifogástalan és előzékeny kiszolgá-
lásommal, mindenféle tekintetben méltó legyek továbbra is igen tisztelt vendégeim nagybecsült pártfogására.

**Naponta kitűnő cigányzene, kifogástalan italok, hideg ételek, a legujabb tekeasztalok, minden-
féle szórakoztató játékok valamint az összes hazai és külföldi napi- és hetilapok.**

A legpontosabb kiszolgálásról biztosítva nagyon tisztelt vendégeimet, ismételve azon alázatos kérése-
met, hogy becses támogatásukkal engem továbbra is megajándékozzon méltóztassanak.

Kiváló tisztelettel

Allandó bérkocsi-állomás Deicht Gézától.

Feldmann József

a »Pannonia« kávéház tulajdonosa.

4—